

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר מחסנאי עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של מחסנאי. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- ❶ וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא מחסנאי?

עובד אשר אחראי לניהול ולפעילות מחסן מסחרי או תעשייתי.

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- קיימים סיכונים שכיחים הקיימים במרבית המחסנים, מחסני הערובה או מתקני האחסון האחרים. מחסנאים עלולים לפול מסולמות, ממשטחים מוגבהים, או על הרצפה. הם עלולים להיפגע על ידי כלי רכב ובמיוחד על ידי מלגזות, להיפצע עקב נפילת חפצים ממדפים גבוהים, וכדומה. רבים מהמחסנאים מטפלים, דרך שיגרה, במשאות כבדים, מה שעלול לגרום לפגיעות ובמשך הזמן לכאבי גב, יד וזרוע.
- הסיכונים להם חשוף המחסנאי תלויים גם בסוג המוצרים והסחורות המאוחסנים במחסן שלו - ברמת הסיכון שלהם מהבחינות של רעילות, דליקות, סיכוני התפוצצות, וכדומה. חשוב ביותר שתנאי האחסון ואמצעי הבטיחות יהיו תואמים את הנדרש מבחינת האחסון של המוצרים והסחורות הנמצאים במחסן.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

- 1 נפילות מסולמות תוך כדי הטיפול בכלי עבודה, מכלים, וסחורות ארוזות שונות המצויים על מדפים גבוהים ו/או היפגעות כתוצאה מנפילתם של חפצים אלה תוך כדי הטיפול בהם
 - 2 פציעות כתוצאה מהחלקה, או מעידה על רצפות חלקלקות או מזהומות בשמן ובגריז
 - 3 פציעות (לעתים קטלניות) כתוצאה מהפעלה וטיפול במכונות השונות המצויות במחסן, כמו מלגזה לדוגמא התנגשות בעצמים ניידים או ניידים, המצויים באזור האחסון
 - 3 פציעות כתוצאה ממאמצי-יתר תוך כדי פעילות של הרמה, משיכה, או דחיפה, ו/או בעת הטיפול (סיבוב, הזזה, וכו') בכלי עבודה, מכלים או חבילות
- סיכון של פציעה מכנית/תאונתית, כתוצאה מנפילות, החלקות, חתכים, מכות, פציעות משברי זכוכית, וכו' סיכוני אש והתפוצצות כתוצאה מדליפות של גזים דחוסים או נפיצים, קצרים חשמליים, התפוצצויות של דלקים או כימיקלים, וכדומה.

סיכונים פיזיקליים

- היחשפות לרעש-יתר
- היחשפות לתנאים אקלימיים קשים (עודף חום או קור, רוחות פרצים, וכו')
- 4 סיכונים האופייניים לחומרים המאוחסנים הספציפיים (כגון: קרינה במתקן אחסון רדיואיזוטופים), או לתנאי האחסון (כגון: קור-יתר במחסן קירור).

סיכונים כימיים

הרעלה הנגרמת מחומר רעיל הנמצא באחסון, במיוחד מחומרי הדברה

סיכוני בריאות שונים שהינם ספציפיים לחומרים המאוחסנים ותלויים באופני החדירה שלהם לגוף ובאברי הגוף שנפגעו (כגון: חשיפה של מערכת הנשימה לאבק של חומרים המאוחסנים בתפזורת).

סיכונים ביולוגיים

5

חשיפה לחרקים, מה שיכול להתפתח למצבים של אלרגיה או אנאפילקסיס סיכון פוטנציאלי למגע עם מכרסמים ועם הטפילים שלהם, דבר העלול לגרום להתפרצות של מחלה מדבקת

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

3

הפרעות טראומטיות מצטברות, הנובעות מתנועות חוזרות ונשנות במשך פרקי זמן ממושכים או ממאמצי-יתר
 כאבי-גב ובעיות שריר-שלד אחרות הנגרמות כתוצאה ממאמץ-יתר ומתנחות גוף לקויות בעת הטיפול במשאות כבדים
 גורמים סביבתיים שונים היוצרים אי-נוחות עד כדי סבל (לדוגמא: ריחות רעים, רעש מטריד, תאורה לקויה, תסמונת-הבנין-החולה, וכו')
 אי-נוחות פסיכולוגית, כתוצאה משעמום, מהעבודה החדגונית, וכו'
 חרדה הנובעת מהתחושה של האחריות לגבי החומרים והמוצרים המאוחסנים, מבעיות של בטיחות, וכדומה.

רשימת אמצעי המניעה

- 1 יש לבדוק היטב את הסולם לפני שמטפסים עליו. אין לטפס על סולם רעוע או סולם ששלביו חלקלקים
- 2 יש לנעול נעלי בטיחות עם סוליות בלתי מחליקות
- 3 יש ללמוד ולהשתמש בשיטות הרמה והזזה בטיחותיות כאשר צריך להרים משאות כבדים או מגושמים; יש להסתייע באביזרי עזר מכניים עבור ההרמה
- 4 יש להסתגל לשימוש באמצעי בטיחות ולאופן התנהגות המותאם לטיפול בסיכון הספציפי; לדוגמא: יש לנטר את רמות הקרינה ולהימנע מחשיפת-יתר במקרים בהם קיימת סכנת קרינה; או שיש ללבוש בגדי מגן נאותים ולציית להוראות הבטיחות המתייחסות לחדרי קור, וכדומה. יש להתייעץ עם מומחה לבטיחות בהקשר לאמצעי מנע ספציפיים
- 5 יש להדביר את המזיקים תוך הסתייעות בביקורים תקופתיים של מדביר-מזיקים מקצועי, או באמצעות ביקורים מיוחדים שלו במקרים של נגיעות-יתר.

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

אחראי לשטח-אחסון; אפסנאי; מנהל מחסן; מנהל מחסן-ערובה; עובד מחסן; פקיד מלאי.

הגדרה ו/או תאור העיסוק

מנהל את פעילויות האחסנה במתקן מסחרי או תעשייתי: קובע את נהלי העבודה, כגון - ווידוא אמינות רישומי פרטי משלוחי הסחורות הנכנסות או יוצאות מהמחסן, הטיפול ב- והפריסה של החומרים השונים, עדכון האינדוסטר השוטף של המחסן, בדיקת התנאים הפיזיים והציוד של המחסן והוצאת הזמנות-עבודה לתיקונים ורכישות או להחלפה של הציוד. מקיים דיונים עם ראשי המחלקות כדי להבטיח תאום של פעילויות המחסן עם פעילויות כגון ייצור, מכירות, בקרת מסמכים, ורכישות. בוחר ושוכר את צוות עובדי המחסן ומכין וקובע את המטלות והוראות העבודה. אחראי לביצוע הסילוק/השמדה של סחורה פגומה או משומשת. יכול להשתתף בתכנון הפעילויות הקשורות בבטיחות העובדים ובהגנה על המפעל [לפי DOT].

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

מפקח מחסנים - אחסון והפצה; עובד אזור-אחסון - שמנים; עובד מחסן ציוד-צילום (תעשיית הסרטים); פקיד מלאי ורענון (של יקב).

מטלות

אבטחה; (איכות); אחסון; אימות; אריזה; בדיקה (מלאי, סחורה, רשומות,...); בחירה (עובדים, סחורה,...); בקרה; דיווח; דיון; הבטחה; הזמנה והוצאה (מלאי, מוצרים, הנחיות, נהלים,...); החלפה (סחורה); הכנה (דוחות, מאזן, וכו'); הספקה; העברה; הפנייה; הפעלה (ציוד, מחשבים, מכשור משרדי, רובוטים,...); הפצה; הצבה(שלטי אזהרה, וכו'); הרמה, מיקום, הנחה, והורדה של סחורה מהמדפים,...); התאמה; ווידוא; וויסות; זיהוי; חישוב; חידוש (מלאים,...); חיטוי וניקוי; טיפול; טעינה ופריקה; מדידה; מחשוב; מיון; מעקב; משלוח; ניהול (צוות עובדים, מתקנים, משא ומתן,...); סילוק (סחורה פגומה,...); סימון; ספירה (מלאי); עדכון; פיקוח; פריסה (של סחורות מאוחסנות); פרסום (הנחיות,...); קביעה; קבלה (סחורה); קטלוג; קשירה; רישום; רכישה; רענון (מלאי); שחרור (סחורה מאוחסנת); שיווק; שכירה (עובדים, ציוד,...); ופיטורים; שקילה; תאום; תווי; תיק; תכנון; תמחור.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

ארונות אחסון ותיוק; חבלים; חומרי אריזה; כלי מדידה; מאזניים; מדפי ומכלי אחסון; מחשבים וציוד מחשוב; מלגזות; מריצות; סולמות; סרטים דביקים; עגלות יד; קרוביות חשמליות; וכו'.

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

כל התעשיות, המלאכות, השירותים והמוסדות.

מראי מקום

1. Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 4th. Ed., ILO, Geneva, 1998, Vol. 3, Chapter 102.